PÉCSVÁRADI
Hírmondó
A VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA • X. ÉVFOLYAM 9. SZÁM • 2000. SZEPTEMBER • ÁRA: 60 FT

„Asztrik örökében"

Szobor a térítőnek

Pécsvárad város választott jelszava szellemében az egyedüli volt az országban, amely a magyar millennium évében szobrot emelt az államalapító egyik legfőbb munkatársának, az első magyar külügyminiszternek. *Asztrik apátot* nevezik így, aki a *Szent István királytól* kapott birtokon – „miután tisztességgel befogadták társaival" – *Szűz Máriáról* és *Szent Benedekről* elnevezett szerzetesházat épített. Megalapította a pécsváradi apátságot.

Pécsvárad képviselő-testülete *dr. Kófiás Mihály* önkormányzati képviselő javaslatát fogadta el, amikor döntött a szoborállításról. Pályázatot írtak ki, amelyre öt ismert baranyai művész küldte el tervét. Az országos szakmai zsűri 1999 kora tavaszán döntött, amikor *Rigó István* tervét választotta, és elfogadta a művész azon elképzelését is, hogy a szobor a monostor falain kívülre kerüljön, az államalapítás idején már álló templom fala elé. (Belül pedig ne „vetekedjen" egymással *Borsos Miklós* 30 évvel ezelőtt elhelyezett István király szobra és az egészalakos Asztrik-szobor.)

Ismert Asztrik szobra a pannonhalmi főapátság területén, amit egy évszázaddal korábban emeltek bronzból, valamint a kalocsai főszékesegyház oldalán látható vörös márvány dombormű – mindkettő a koronát hozó főpapot ábrázolja. Rigó István a térítőt akarta megörökíteni, amint főpapi pásztorbotjára támaszkodva prédikál. Előtte a Szentírás.

1999 őszén személyesen kereste fel Pannonhalmán *dr. Várszegi Asztrik* bencés főapátot *Zsáli János* polgármester, *Antal Géza* címzetes pécsváradi apát, Rigó János, a szobor alkotója és *Apaceller József*, a kulturális bizottság vezetője, hogy felkérjék a szobor felszentelésére. A főapát ekkor néhány gyakorlati tanáccsal is ellátta az alkotót a szobor megformálását illetően.

Rigó István egy 10 tonnás ezüstfehér portugál gránitból faragta ki a művet, amely a Szent István-napok idején érkezett végleges helyére. A soktonnás, gondosan becsomagolt gránitszobrot daru emelte a már kialakított helyére, és ekkor Zsáli János polgármester, aki személyesen kísérte figyelemmel a mű születését, pezsgőt bontott.

Augusztus 18-án dr. Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát, püspök ismét Pécsváradra érkezett – ahol 1996-ben, a millecentenárium évében templomot szentelt. Most ebéddel fogadta a városházán Zsáli János polgármester, Antal Géza apát és a képviselő-testület. Délután 3 órakor ünnepi főpásztori mise kezdődött a templomban, majd a hívek és a többi érdeklődő a várhoz ment. Az ünnepségen idén is nagy számban jelentek meg a Bencés Diákok Pécsi Szövetségének tagjai.

Asztrik apát szobra a vár előtt *Fotó: K. A.*

A Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatala képviseletében – amely olyan nagyszerűnek találta a pécsváradi szoborállítási elképzelést, hogy teljes egészében magára vállalta a mű költségeit – *dr. Balipap Ferenc* adta át a szobrot Zsáli János polgármesternek, amit együtt lepleztek le:

– Az erős akarat, amely Asztrikot fűtötte, végül diadalt aratott. Úgy hiszen, ha mi is egy közös akarat szellemében cselekszünk, sikerül szándékunk: városunk felvirágoztatása – mondta a leleplezés alkalmával a polgármester. A térítő apát ezer évvel ezelőtti életútját régi krónikák alapján idézte fel *Németh János* színművész, majd Asztrik főapát szentelte fel a műalkotást.

Elmondta, megrendítő itt állni ezer év után a Vashegy lábánál, és ugyanazon névvel emlékszobrot szentelni Közép-Európa és Magyarország térítőjének, Asztrik apátnak. A küldetés most is ugyanaz: a magyar kereszténység újjáalkotása, egy új misszió az új évezred hajnalán.

Illyés Gyula *Vár a vizen* című verse hangzott fel ismét a pécsváradi vár falainál és a Szent István himnuszok a szentmisén is közreműködő pécsi Kodály Gimnázim Bartók Béla Leánykar előadásában, *Kertész Attila* vezényletével. A Himnusz és a Szózat közös eléneklését a kórus és a Pécsváradi Fúvószenekar intonálta.

Az avatást követő fogadáson *Arató Márton* alpolgármester mondott pohárköszöntőt és köszönetét fejezte ki Zsáli János polgármesternek, mint aki a legtöbbet tette azért, hogy e szobor megvalósuljon. A polgármester végezetül Rigó István szobrászművésznek fejezte ki köszönetét a maradandó műalkotásért.

G.O.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Pécsvárad Város Képviselő-testülete a nyár folyamán két ízben rendkívüli ülést tartott. A 2000. július 10-ei ülés összehívásának oka a Területfejlesztési Tanácsnál nyertes pályázatok pénzügyi fedezetének – az önrésznek – biztosítása volt.

A Zengővárkony Gesztenyés–Pécsvárad Vár–Dombaytó összekötőút felújítása II. ütemének összköltsége 15 454 000 Ft, a szükséges saját erő 7 454 000 Ft A különbözetet pályázaton nyerte az önkormányzat. A felújított út 1270 m hosszú, 2,5 m széles, felülete 3177 m² (augusztus 20-ára elkészült, már birtokba vették a kerékpárosok, túrázók és természetesen a telektulajdonosok).

6 720 000 Ft-ba kerül a Pécsvárad, Dombay-tó, Zengővárkony településegyüttes közép- és hosszú távú fejlesztési programjának kidolgozása, melyhez az önkormányzat 2000-ben 404 000 Ft, 2001-ben 1 616 000 Ft önrésszel járul hozzá. A 2000. július 27-én tartott ülés is pályázat benyújtásával foglalkozott első napirendi pontja keretében. A város ezúttal mint gesztor nyújtott be pályázatot a Megyei Területfejlesztési Tanácshoz közvilágítás korszerűsítésének megvalósítására. Az azóta már nyertes pályázat révén a kistérség településeinek valamennyi közvilágítási lámpája korszerűbb, alacsony fogyasztású égőtestre történő kicserélésére kerül sor.

Pályázatot nyújtott be a Polgármesteri Hivatal és a Mozgáskorlátozottak Egyesülete a *Héra Alapítványhoz*. A megnyert 471 000 Ft pénztámogatást, mely összeget a DÉDÁSZ Rt.-hez utalja az alapítvány, a támogatottak számlájukon jóváírás formájában kapják meg.

Kinevezés. Ezen az ülésen került sor a Kodolányi János Általános Iskola igazgatójának kinevezésére is. Az öt évre szóló megbízást *Lőrinczi Albertné*, a jelenlegi igazgató kapta, aki egyedül nyújtott be pályázatot az állásra. Kinevezését a jogszabályokban meghatározott véleményalkotásra jogosultak köre (kisebbségi önkormányzat, nevelőtestület, iskolaszék stb.) is támogatta.

Vízközmű-hozzájárulás. A képviselő-testület a 2000. évre vonatkozóan a belterületi telek és lakóingatlanokra 70 000 Ft-ban állapította meg vízbekötés esetén a fizetendő vízközmű-hozzájárulás mértékét.

A pécsváradi Tourinform Iroda pályázaton nyert 491 000 Ft-tal és a szállásadók hozzájárulásával egy *kistérségi szálláskatalógus elkészítését* tervezi. Várjuk azoknak a érdeklődőknek a jelentkezését, akik térítés ellenében szeretnének bekerülni a katalógusba! Jelentkezési határidő: 2000. szeptember 30. A részletes feltételeket megtudhatják a Tourinform Irodában, Pécsvárad, Kossuth L. u. 22., Tel.: 72/ 466-487, e-mail: pecsvarad@tourinform.hu

Pályázati felhívás borászok és szőlészek számára!
2 hetes ingyenes tanfolyam 2000. 11. 02.–11. 17. között a németországi Trierben! Jelentkezési határidő: szept. 9. Részletek és jelentkezési lap a helyi Német Kisebbségi Önkormányzatnál. Baumann Mihály, 72/465-266

Az önkormányzat megrendelésére permetezéssel védik a vadgesztenyefákat az aknázó molyok pusztítása ellen. 153 fát fújtak le háromszor, alkalmanként 140 000 Ft-ért. A védekezés eredményeként környékünkön még mindig zöldellnek a vadgesztenyék, míg hazánk más tájain járva, sajnos megbarnult, ősz végét idéző koronával láthatók a gesztenyefák. Fotó: Kárpáti Árpád

Becsengettek...

Körkérdésünkre városunk oktatási intézményei az alábbi tájékoztatást adták a tanév első napjaiban. Kezdjük a legfiatalabbakkal.

■ **A pécsváradi óvodákból** 44 óvodás ballagott el és kezdte el az első osztályt. Az új tanévre 45 gyermek iratkozott be az óvodákba. A Vár utcaiban és a Gesztenyés útiban is 82-82 gyerekkel, 3-3 csoportban, augusztus 28-án kezdték a tanévet. Januártól folyamatosan növekszik a létszám, ahogy a gyermekek betöltik a harmadik életévüket. Augusztus 25-én tartották a tanévnyitó értekezletet és szeptember közepén mindhárom csoportban tartanak szülői értekezletet.

■ **Pécsváradi II. Béla Középiskola, Élelmiszeripari Szakiskola**. Városunk középiskolájában a 2000/2001-es tanévben 395 tanuló kezdte tanulmányait az augusztus 28-ai becsengetés után. Ebből 158 gimnazista, 237 fő szakképzésre előkészítő, illetve szakképzésben részt vevő.
Beiskolázás: Négy 9. osztályt indítottak: két gimnáziumit (közbiztonsági és határrendészeti fakultációval), két szakképzésre előkészítőt (egy húsipari és egy pék orientációval). A kilencedik évfolyam megoszlása: 64 fő gimnazista és 62 fő húsipari–pék. A szakképzésben a hagyományos húsipari és pék szakmák mellett egy új osztályt is indítottak 15 fővel, az egyéves hús-, és hentesáru-eladó szakma képzésére.

■ **Kodolányi János Általános Iskola**. Negyvennégy első osztályos kezdte az elemi iskolai tanulmányait, két osztály indult. Az egyik kéttannyelvű német osztály. A másik osztályban nemzetiségi nyelvként tanulják a németet a gyerekek. Az általános iskolának 494 tanulója van. Ebből 217-en az alsó tagozatba járnak, míg a felsőbe 177-en. A három napközis csoportban mintegy 70 diák tölti a délutánt is az iskola falai között. Ötödikben ismét indult matematika tagozatos osztály.

■ **Pécsváradi Zeneiskola**. Szeptember 4-én, hétfőn tartotta ünnepélyes tanévnyitóját a Pécsváradi Zeneiskola. Ebben a tanévben 185 gyerek iratkozott be az intézménybe. A legnépszerűbbek továbbra is a fa- és a rézfúvós tanszakok. Sokan jelentkeztek a zeneóvodába. Továbbra is népszerű a néptánc tagozat. Az elmúlt tanév sikerei alapján a zeneiskola tantestülete bizakodóan tekint az új tanév elé, mely az intézmény 25., jubileumi tanéve lesz.

KITÜNTETÉSEK

Pécsvárad Város Önkormányzata augusztus 19-ei ünnepi ülésén a vár dísztermében kitüntetéseket adományozott. Az ünnepségen megjelentek a képviselő-testület tagjai, a város jegyzője, dr. Fenyvesi János, Antal Géza címzetes pécsváradi apát, Szabóné Kiss Mária református lelkészasszony és több mint száz meghívott vendég és érdeklődő. Az ülésen megjelent Günther Kuhn, Külsheim város polgármestere feleségével, Otto Spengler alpolgármester, Günther Bischof jegyző, valamint Nagymácséd polgármestere, Noszek Ferenc és felesége.

Az ünnepségen közreműködött a Kutnyánszky Csaba vezette Pécsváradi Női Kamarakórus és Gubik Gergely, a zeneiskola növendéke.

Zsáli János polgármester köszöntette a jelenlévőket, külön tisztelettel a kitüntetetteket. Kiemelte, hogy 1993 óta a városi díjakat olyan személyiségek kapták, akik sokat tettek Pécsváradért és közöttük olyanok is, akik munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy 2000-ben a városban nagyon gazdag millenniumi ünnepségeket rendezhettek.

A polgármester beszéde után átadta a kitüntetéseket, melyekhez az önkormányzat indoklását Bősz Zoltánné olvasta fel.

Az ünnepség utáni pillanatok *Fotó: K. Á.*

Pécsváradért díjat kaptak

Dr. Andrics Antal vezérigazgató

Dr. Andrics Antal 1983 óta dolgozik Pécsváradon, első munkahelyén, a Pécsi Állami Gazdaságban, annak átalakulása után a jogutód AGROVER Rt.-nél. Műhelyvezető-helyettesként kezdett, majd a ranglétra minden fokának bejárása után, hat éve az rt. igazgatóságának elnöke és vezérigazgatója.

Munkássága során a termelőegységeknél, mind a növénytermesztésben, mind az állattartásban, valamint az élelmiszeriparban a legkorszerűbb termelési eljárások bevezetésére került sor. Ennek ma is érzékelhető eredménye, hogy az AGROVER Rt. a térség egyik legjelentősebb, sikeres vállalkozása, munkahely-biztosítója.

A termelőtevékenységen túl mindig nagy hangsúlyt fektet a város és a gazdaság vezetése közötti kapcsolat ápolására. Jelentős mértékben támogatja a helyi egyesületeket, intézményeket és alapítványokat.

Dr. Bíró Ferenc háziorvos

Dr. Bíró Ferenc 25 éves munkássága alatt számos szakmai programnak volt elindítója, Pécsvárad így országosan is példaként szolgálhatott az egészségügyi ellátás terén. Elsők között hozta létre a kistérségi egészségügyi központot, ellátást, laboratóriumot, fizikoterápiát, központi ügyeleti rendszert. Koordinálásával jött létre az országban elsőként a háziorvosi tevékenység privatizációja, melynek eredményei az egyre magasabb színvonalú ellátásban nyilvánulnak meg. A Gyógyház és a mentőszolgálat létrehozásával is az itt élők jobb ellátását tette lehetővé.

Az elmúlt tíz évben országgyűlési képviselőként, megyei önkormányzati képviselőként és a pécsváradi képviselő-testület tagjaként is segítette a város és térsége fejlődését.

Mindig is szívesen tett eleget a legkülönfélébb felkéréseknek, hogy ismeretterjesztő előadásaival az egészséges életmódot propagálhassa. Nevéhez fűződött a Zengő horgásztó és az egyesület létrehozása, megszervezése. Aktívan részt vállal a betegségmegelőző, egészségmegőrző programok létrehozásában (asszonytorna elindítása, idősebbek futballtornája, a „szívprogram", előadások az egyesületek és klubok, közösségek számára).

Ifj. Büki László, az Aranycipó Kft. tulajdonosa, ügyvezetője

Ifj. Büki László magánvállalkozása 1991-ben jött létre 6 fővel. A Pécsváradi Aranycipó Kft . rövid idő alatt a város élelmiszeripari szektorának meghatározó tényezőjévé vált. A cég ma 149 főnek biztosít munkát és megélhetést. Naponta 8 tonna kenyeret és 50 000 darab péksüteményt állítanak elő a cukrászati termékeken felül és ezeket 17 gépkocsival körülbelül kétszáz árusítóhelyre szállítják.

A kft. tevékenységét a szakma is ismeri és becsüli. Az 1995-ben Welsben (Ausztria) megrendezett kiállításról számos díjjal tértek haza. Az 5. Nemzetközi Cukrászati és Sütőipari Szakkiállításon két érmet szereztek, a Párizsban tartott EUROPAIN 96-os szakkiállításon és az UKBA nemzetközi szakmai versenyen dobogós helyezést értek el.

Támogatója helyi rendezvényeknek, városi eseményeknek, alapítványoknak, egyesületeknek, kluboknak.

Hering József műszaki vezető

Hering József 1965-től az Építőipari Szövetkezet dolgozója, 1983-tól a szövetkezet műszaki vezetője. Kezdő technikusként számtalan pécsváradi családi ház tervezője. Munkájáért nem, vagy csak jelképes díjazást fogadott el. Több mint 150 pécsváradi lakás felelős építője, Pécsvárad több középületének (vár, szakiskola, ABC,) felújításának építésének vezetője. Az újtelep ABC Áruház „Építő díjas" építője.

Várbaráti kör alapító tagja, Pécsvárad sportját anyagilag ma is támogató városi polgár.

„A Köz Szolgálatáért" díjban részesültek

Csizmadia László grafikusművész

A több mint egy évtizede városunkban élő művész a város középületeinek (egészségügyi központ, gyógyszertár, könyvtár, Tourinform iroda) feliratozása, tájékoztató táblák megtervezése, részben kivitelezése kapcsán vált ismertté. Véleményével, tanácsaival segíti munkánkat, a közterületek egységes arculatának igényes kialakításában számíthatunk szakértelmére.

1993 óta a városi kitüntetések, elismerések okleveleit, csomagolását végzi, kitűnő ízléssel. Díszoklevelek, testvérvárosi szerződések elkészítésével, megtervezésével igényes munkák sora került ki műtermében. Pécsvárad város címerterve és elkészítése is az ő nevéhez fűződik. Eddig két ízben mutatkozott be csoportos kiállításon.

A „Zengő felett" című CD-lemez és a „Pécsváradi képeskönyv" borítóinak magas színvonalú, igényes megtervezését és kivitelezését köszönhetjük Csizmadia Lászlónak, aki támogatóként felajánlotta ezen munkákat a városnak és a Várbaráti Körnek.

Fullér Ferenc

A Pécsváradi Sportegyesületnek gyermekkora óta megszakítás nélkül tagja. A 60–70-

es években a labdarúgócsapat meghatározó játékosa volt, azt követően mint sportvezető tevékenykedett. Több ciklusban volt a sportkör elnöke, elnökhelyettese, illetve vezetőségi tagja. Pécsváradi lokálpatriótaként mindig a pécsváradi fiatalok érvényesüléséért harcolt. Régi vadász család tagjaként a Pécsváradi Vadászközösségnek is meghatározó tagja, egyik társadalmi munkása.

■ Speigl József

A Pécsváradi Sportegyesületnek gyermekkora óta tagja. Fiatal korában a labdarúgócsapat éljátékosa volt, azt követően pedig különböző beosztásokban a sportvezetés tagja. Jelenleg a sportegyesület elnöke. Mint sportvezető és sportköri elnök, szabadidejét nem kímélve tevékenykedik, több mint 30 éve Pécsvárad sportjának felemelkedéséért. Sportköri elnöksége ideje alatt a labdarúgócsapata megyei I. osztály meghatározó együttesévé vált.

■ Wágner József zenetanár

Wágner József 1979 óta dolgozik Pécsváradon a zeneiskolában. Az eltelt húsz évben tanárként tervszerű munkával létrehozott olyan stabil tanszakot, mellyel megalapozta a zeneiskola egyik meghatározó együttesének, az Ifjúsági Fúvószenekarnak a létrejöttét és sikeres működését. Kamaracsoportjaival és a zenekarral a város szinte valamennyi rendezvényén szerepel. Együtteseivel állandó résztvevője a helyi intézmények, civil szervezetek által szervezett programoknak. Megyei és országos találkozókon elért eredményeivel Pécsvárad jó hírnevét öregbíti. Aktív tagja a helyi öregfiúk labdarúgócsapatának. Több alkalommal szervezett asztaliteniszortnát. Aktivitása, tenni akarása példaértékű.

„Emlékplakett" elismerésben részesültek

■ Gódor András

Gódor András sokat tett a pécsváradi szőlő- és borkultúra elismertetéséért. Elsőként nyitotta meg pincéjét az idegenforgalom számára, példát mutatva ezzel a falusi turizmusba, vendéglátásba bekapcsolódni szándékozóknak. Ez évben az ő szakmai irányításával, szorgalmazásával alakult meg a Zengővidéke Hegyközség.

■ Kárász Rózsa tanárnő

Közel két évtizedes pedagógusi munkássága mellett mindig nagy gondot fordított tanítványai vizuális nevelésére. A városban megrendezett kiállításokat rendszeresen látogatja tanítványaival, ott tart meg órákat, így nevelve a jövő kiállítás látogatóit, a képzőművészetet szerető, értő közönséget. Megyei és országos rajzpályázatokon évről évre nyertes munkákkal, díjakkal térnek haza tanítványai. Kárász Rózsa jelentős részt vállal a város művelődési életében. Mint konferanszié, számos rendezvényen műsorvezetőként segíti a munkát és kiállítások rendezésénél is lehet számítani a szakértelmére.

■ Pálfai Erzsébet kollégiumvezető

A Baranya Megyei Önkormányzat II. Béla Középiskolája, Élelmiszeripari Szakiskolája és Kollégiuma biológia–kémia szakos tanára, 31 éve pedagógus. 10 éve dolgozik az iskolában, 8 éve kollégiumvezető. Vezetői, pedagógiai szakértelmét mind az iskola, mind a város, mind a további külső partnerek számára kiemelkedő színvonalon hasznosítja.

Az iskolai kollégiumot, Pécsvárad egyetlen 150 férőhelyes szálláshelyét maximális mértékben kihasználva működteti. Munkája így nyújt segítséget ahhoz, hogy a városban országos rendezvényeket szervezzenek, az ország minden tájáról kirándulókat, táborozókat fogadjanak. Tevékenységével jelentős mértékben hozzájárult a város idegenforgalmának fellendítéséhez; az itt megfordult emberek, az évente visszatérő csoportok elviszik Pécsvárad nevét az ország minden részébe.

■ Rückert János

1985-ben egyéni kisiparosként kezdte működését. Ma 8 főt foglalkoztató sikeres vállalkozó, termékeivel országos hírnévre tett szert. Fokozatosan bővülő vállalkozásával részt vállal a helyi munkahelyteremtésben. 1990-től alelnökként tevékenykedett a helyi ipartestületben, részt vett a programok szervezésében és lebonyolításában.

■ Sántha László

A Dunántúli Napló és a Pécsi Rádió helyi tudósítója, aki 15–20 éve rendszeresen hírt ad a pécsváradi eseményekről. A tudósítói tevékenység immár szenvedélyévé vált és jelentős része van abban, hogy városunk kellő gyakorisággal szerepel a médiában.

Sántha Lászlót több mint húsz éve kérték fel, hogy legyen Pécsvárad és térségének helyi tudósítója a Dunántúli Naplónál. A későbbiekben, már tíz éve – a Pécsi Rádió Körzeti Stúdiójának reggeli hírmagazinjába is felkérték. A Pécsváradi Hírmondóban is rendszeresen találkozhattunk írásaival. A Várbaráti Kör 1981-es megalakulásánál mint a HNF helyi vezetője támogatólag közreműködött az egyesület létrehozásában.

■ Schrempfné Kreszits Margit zenetanár

Zenetanárként növendékeivel sikeresen szerepelnek helyi rendezvényeken kívül megyei versenyeken, találkozókon. Alapítója és művészeti vezetője a Reneszánsz Kamaraegyüttesnek, amely a város egyik legfiatalabb zenei együttese. Volt tanítványaival hozta létre az egyre sikeresebb kisegyüttest. Az elmúlt évek során fellépéseikkel színesítették Pécsvárad rendezvényeit, mind több meghívást kapnak. Sikerrel szerepeltek legutóbb a Kultúrával a Nyugat Kapujában rendezvénysorozaton is. Ma már állandó szereplői a reneszánszesteknek a várban, a Szent István-napokon. Gyermekkora óta ott találjuk zenei együtteseinkben mint aktív zenészt. Kreszits Margit kezdettől fogva közreműködője a helyi TV és Hírmondó szerkesztőségének. Pedagógusként és riporterként is Pécsvárad jó hírnevének ápolásán munkálkodik.

■ Spannenberger János

Tőzsgyökeres pécsváradi, aki a PMMF Műszaki Főiskola elvégzése óta a DÉDÁSZ Rt. pécsváradi telephelyén dolgozik különböző vezetői beosztásokban. A rendelkezésre álló pénzügyi eszközök mértékéig minden esetben igazi lokálpatrióta módon küzd a város villamosenergia-ellátó rendszerének fejlesztéséért, karbantartásáért, illetve a szükségszerű közterületi megjelenés esztétikai megfelelőségéért.

Baumann Mihály, a Német Kisebbségi Önkormányzat vezetője elmondta, hogy az önkormányzat kitüntetését ez évben Báling Józsefnek, a Magyarországi Német Ének-, Zene- és Tánckarok Országos Szövetségének elnökének adományozták, aki a tavaszi fúvóstalálkozón vette át a díjat, hagyományosan Szabó László szobrász kisplasztikáját.

Az ünnepség végén Günther Kuhn, Külsheim város polgármestere megköszönte a részére augusztus 17-én átadott „Pro urbe" díjat. Majd átnyújtott Zsáli Jánosnak a külsheimi vár egy részletét ábrázoló festményt, valamint a művelődési központ felújításához hozzájárulva, 3000 DM-t és az arról szóló tanúsítványt.

Noszek Ferenc polgármester is szót kért hangot adva örömének, hogy ilyen jeles alkalommal adhatja át a most megjelent kiadványuk, a „Nagymácséd honismerete" című könyv 10 példányát a városnak, illetve az iskola és a könyvtárak számára. Végezetül Zsáli János virágcsokorral mondott köszönetet Dretzky Katalinnak, a millenniumi programok koordinátorának, főszervezőjének és kollégáinak. Ezekután a város polgármestere a kitüntetetteket és hozzátartozóikat állófogadásra invitálta, ahol Arató Márton alpolgármester mondott pohárköszöntőt, köszöntve az ünneplőket.

HÍREK RÖVIDEN

Kétnyelvű hittanos tábor

A Pécsi Egyházmegye Katolikus Németeinek Egyesülete szervezésében ezen a nyáron ötödik alkalommal utazhattak pécsváradi gyerekek nyári *kétnyelvű hittanos táborba.* A Kodolányi János Általános Iskola tanárának, *Schäffer József* szervezésében ezúttal 27 gyermek utazott Balatonfenyvesre, ahol második nyári táborát szervezte az egyesület, azt megelőzően Páriban táboroztak a pécsváradiak három ízben. Ezen a nyáron a gyerekeket *Patacsi Antalné* és *Tóth Györgyi* tanárnő kísérte el. A táborozások célja, hogy a gyermekek megtanulják a német nyelvű misék énekeit, a hívek válaszait, hogy aktív részesei lehessenek az egyházi szertartásoknak. A táborban *Mayer Mihály* megyéspüspök által megtartott misén így a gyermekek használhatták a tanultakat. Mint azt a tanárok elmondták, fontos, hogy a gyermekek ismerjék a liturgiát. A bibliai történetek ismeretén keresztül a hitélet elmélyítése is cél volt. A délelőtti foglalkozásokon előadásokat is hallhattak diákjaink. *Dr. Frank Gábor* a magyarországi németek történelmét ismertette, *Lantosné dr. Imre Mária* a népi vallásosságról tartott előadást, diavetítésen pedig bemutatta a pécsi egyházmegye legszebb műemlékeit. Délutánonként a Balaton vize nyújtott felüdülést a gyerekeknek.

Zenei tábor

Nyolcadik alkalommal szervezett *nyári zenei táborozást Wagner József* a Pécsváradi Ifjúsági Fúvószenekar tagjainak Balatonfenyvesen. A táborozás költségeinek nagy részét Pécsvárad Város Önkormányzata által a Baranya Megyei Gyermek és Ifjúsági Közalapítványtól pályázati úton elnyert összegből sikerült biztosítani. A fiatal muzsikusok két nagysikerű koncertet is adtak Balatonfenyvesen.

A 20 éves jubileumát ünneplő zenekar tagjai egyébként nem sokat pihenhettek a nyár folyamán, hiszen több mint húsz fellépésük volt helyben és a környező települések (Ófalu, Nagypall, Szilágy, Óbánya) millenniumi ünnepségein.

Kígyós emlékkör

Augusztus 26-án találkoztak a *Kígyós Emlékkör* szervezésében *Kígyós Sándor* volt tanítványai, barátai, művésztársai. A várban délelőtt *Zsáli János* köszöntötte a vendégeket, beszélt Pécsvárad millenniumi programjairól, megvalósult tervekről. *Dr. Újvári Jenő*, az emlékkör elnöke beszélgetést vezetett közéletünk, kultúránk aktuális kérdéseiről. *Kárpáti Gábor* kalauzolta az érdeklődőket a várban, a millenniumi kiállításokon. A hagyományokhoz híven a művész műterménél folytatódott a beszélgetés.

Köszönet

A szervezők nevében köszönetet mondunk *ifj. Büki Lászlónak*, az Aranycipó Kft. tulajdonos ügyvezető igazgatójának, a rendezvényekre felajánlott termékekért. *Csizmadia László* grafikusművésznek, aki igényes művészi munkával készítette el a millenniumi Szent István-napok meghívóját, amely igen nagy tetszést aratott. A meghívóra a pécsváradi apátság alapítólevelének másolata került, eredetijét az esztergomi egyházi levéltárban őrzik, Zsigmond király idejéből (1399).

Köszönjük *Antal Géza* plébános úrnak a rendezvényeinkhez nyújtott segítséget.

Hamar Endrének, a vár bérlőjének és munkatársainak, akik két héten keresztül estéről estére igyekeztek rendezvényeinket kiszolgálni. Megköszönjük *Zilahy Lajosnak*, a pécsi rádió munkatársának a közreműködését.

A művelődési központ dolgozói

Idegenforgalmi kalauz

Nagy hiányt pótolt az a *háromnyelvű idegenforgalmi kiadvány*, melyet a augusztus közepén mutattak be a Pécsváradi Várban. A Magyarország régiói sorozatban, Baranyában elsőként térségünkről, *a Zengőaljáról* jelent meg ilyen összegzés. A pécsváradi kistérség általános bevezetője (földrajza, növény- és állatvilága, éghajlata, története) mellett a térség 15 települése, azok fontosabb adatai, nevezetességei, valamint idegenforgalmi kalauz, közszolgálati és gazdasági adattár is található a tetszetős megjelenésű könyvecskében, melyet gyönyörű színes képekkel illusztráltak. A kiadvány létrejöttében pécsváradiak is közreműködtek, *Bősz Zoltánné* szerzőként, *Kárpáti Árpád* pedig fotóival járult hozzá a könyv megvalósításához. A könyvbemutatón jelen voltak a térség polgármesterei közül Nagypallról *Nidlingné Grátz Erika*, Mecseknádasdról *Ruppert József*, Perekedről *Reichert Zoltán*, *Bosznay Pál* kiadványmenedzser, *Ferling József*, a Ferling PR & Communications Kft. vezetője, a könyv kiadója, valamint a média képviselői, akiket *Zsáli János*, Pécsvárad város polgármestere köszöntött (képünkön). A magyar, német és angol nyelvű kiadvány a közeljövőben megvásárolható a Tourinform Irodában és a művelődési központban.

Patikaügyelet

● szeptember 11.–október 1. *Szent István Patika*

VTV-adás

● szeptember 28-án, csütörtökön (ismétlés 29-én)

Anyakönyvi hírek

Születések

● 07.15 Takács Dániel (Nagypall),
● 08.06. Halmai Ágnes (Szilágypuszta),
● 08.25. Virág Ferenc (Pécsvárad)

Házasságkötések

● Szilágyi János és Hazenauer Adrienn Mercedesz
● Herger Tamás Ede és Mihita Ágota
● Emeneth Valter Ignác és Pifkó Ágnes

Elhunytak

● özv. Váradi Jánosné sz. Resch Katalin 86 éves
● Baranyai Istvánné, sz. Stein Anna 78 éves
● Hegedüs Pálné, sz. Link Róza 76 éves
● Gyenis János 65 éves
● Szűcs Gábor 56 éves
● Göbölyös Hideg László 51 éves
● Szabó József 85 éves és
● Klug József 76 éves (zengővárkonyi lakosok)

Szent István-napok képekben · 2000. augusztus 5–27.

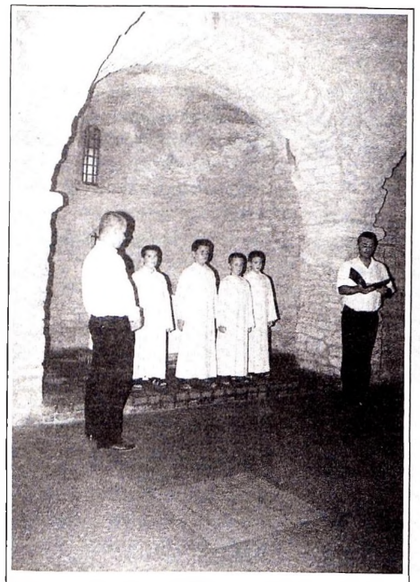

Haramza László, a PNSZ operaénekese és társai magyar zsoltárokat énekeltek az altemplomban

Kobzos Kiss Tamás „Örökségünk édes hazánk" címmel adott nagysikerű koncertet az altemplomban

Az eiersheimi férfikórus ugyancsak kedves színfoltja volt több ünnepi eseménynek

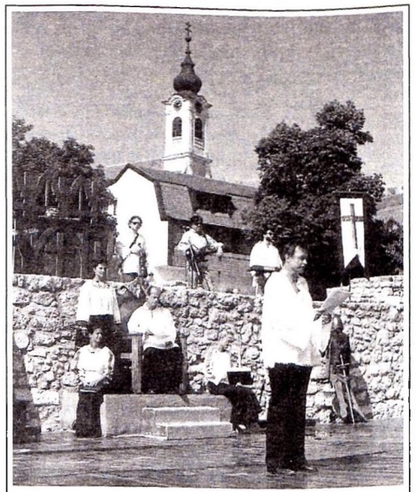

A Moravecz Levente rendezte „Honszeretet" című ünnepi műsorban közreműködtek a Pécsi Nemzeti Színház színművészei

Az uissigheimi fúvósok több fellépésükkel szórakoztatták az érdeklődőket

Az ünnepségek egyik csúcspontja Asztrik apát szobrának felavatása volt. Képünkön Kiss István szobrászművész, dr. Balipap Ferenc, a Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatalának képviselője, Zsáli János polgármester, jobbra pedig dr. Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát

A koszorúzási ünnepség után (ahol ünnepi beszédet mondott dr. Szili Katalin és dr. Wekler Ferenc, az Országgyűlés alelnökei), dr. Kékes Ferenc, a Baranya Megyei Közgyűlés Önkormányzatának elnöke szegte meg az új kenyeret, amit Antal Géza pécsváradi esperes plébános áldott meg

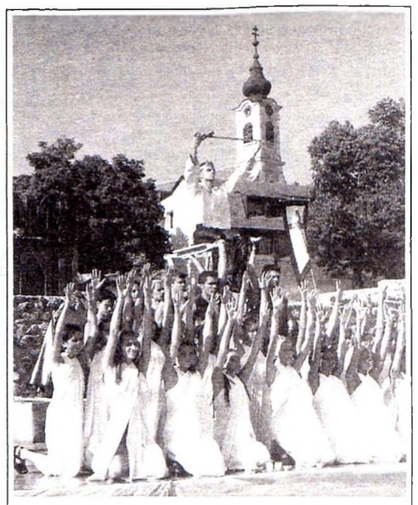

Az örökzöld rockopera, az „István a király" keresztmetszetét mutatta be látványos sikerrel a Rovó Attila vezette IH-Forma I. Táncstúdió

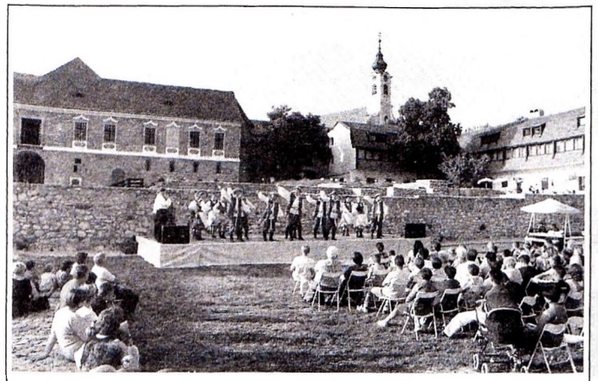

A nemzetközi néptáncestek első szereplője a sierpci lengyel néptánccsoport volt, őket követték a szlovén, litván és a román táncosok

A Harkány Big Band a vár színpadán

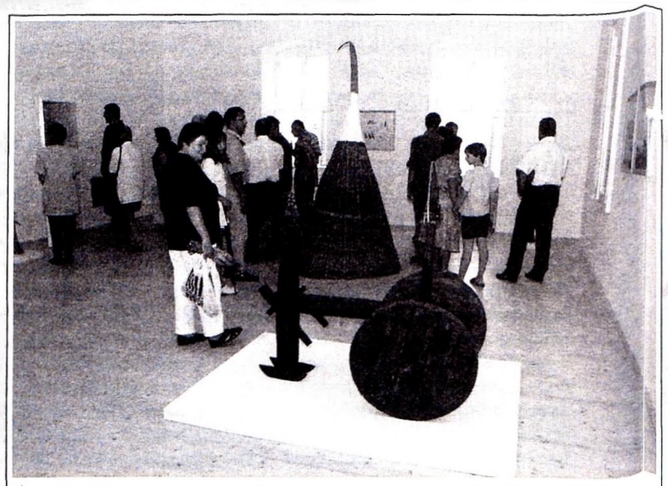

Újabb látnivalóval gazdagodott Pécsvárad, megnyílt Samu Géza állandó kiállítása a „hegyi iskola" épületében

A római katolikus templomban Sass Sylvia és Fekete János operaénekes adott jótékonysági koncertet a kékesdi templom javára

A Szent István-napi zárórendezvényként a hazai zengővárkonyi együttes nyitotta meg az utcabált, majd a 9 órakor kezdődő tűzijáték után tömegek lepték el a Szentháromság teret

Fotók: Kárpáti Árpád

Testvérvárosok napja

Az előző évek gyakorlatát követve idén is vállalta a Helyi Német Kisebbségi Önkormányzat és a Német Klub, hogy megrendezi a német estet. Tekintettel német vendégeinkre, közös programot szerveztek a 20 éves fennállását ünneplő Pécsváradi Fúvószenekarral.

Az átforrósodott vár udvarán délután a jubiláló háziak (képünkön) mellet felléptek Szászvár, Magyarszék, Sásd, Nagymányok és Uissigheim települések zenekarai. A *Wágner József* vezette pécsváradi ifjú muzsikusokat *Arató Márton* alpolgármester köszöntötte a város nevében és átadta számukra az „Elismerő oklevél" kitüntetést. A fenntartók nevében *Apaceller József* zeneiskola-igazgató és *Dretzky Katalin* művelődési központ igazgató gratulált a karnagynak és az együttesnek.

A polgármesterek átveszik a kitüntetést

Fennállása óta több mint százan muzsikáltak a Pécsváradi Ifjúsági Fúvószenekarban, az ő számukra egy-egy emlékplakettet adott át Wágner József és Apaceller József.

A majdnem háromórás fúvóskoncert után a német hagyományőrzők vették birtokba a színpadot, ahol *Baumann Mihály* képviselő köszöntötte az est vendégeit és szereplőit.

(Uissigheimi zenekar, eiersheimi férfikórus, a helyi óvodások, a Bonyhádról érkezett Kränzlein német tánccsoport.) A hangulatosan berendezett, kivilágított alsó várudvarban jól esett a közös vacsora, majd a Spitzbuben zenekar muzsikájára hajnali két óráig mulattak közel háromszázan.

A következő napon nyílt a polgármesteri hivatal újonnan átalakított dísztermében a testvérvárosi kapcsolatok történetét bemutató kiállítás a Kodolányi János Általános Iskola millenniumi rendezvényeként.

A vendégeket *Lőrinczi Albertné* igazgatónő köszöntötte, megnyitójában hangsúlyozta a német kapcsolatok eredményességét az iskolai nyelvoktatásban, a tanár- és diákcserék hasznosságát. Köszönetet mondott kollégáinak, akik a nyári szabadságuk utolsó két hetében sokat dolgoztak azért, hogy az iskola eme programja megvalósulhasson.A köszönet szólt *Kárász Rózsa* rajzszakos tanárnőnek, a kiállítás főrendezőjének és mindennapos segítőtársának, *Simon Zsuzsának*. *Tóth Görgyinek*, aki az installációk beszerzésében és elkészítésében volt segítségükre. A feliratok, képek scannelése *Poller György* munkája. *Vértesné Horváth Klárika*, *Bognárné Auth Mária* és *Wágner Jánosné* a történések kezdetét, a kronológiát állították össze és fordították németre. *Lőrinczi Albert* az általa készített fotódokumentumokat válogatta össze a kiállítás számára.

(A kiállításon látható első levelek, számos fénykép- és sajtódokumentum – német és magyar – a művelődési ház és a Hírmondó archívumából valók. *Bada László* segített a technikai berendezésnél és felszerelésnél. A kiállítás rendezője ugyancsak köszönetet mondott *dr. Fenyvesi Jánosnak* és *Sárközi Katalinnak* a folyamatos számítógépes segítségért. Itt említjük meg *Kárász Józsefnét*, aki a zászlókat és emblémákat megvarrta. Ugyancsak köszönet illeti a tárgyi emlékeket adományozókat – német klub, teniszklub, a sportkör labdarúgói, a zeneiskola, az óvoda, a gondozási központ és a családokat.)

„PRO URBE" kitüntetést adományozott a város képviselő-testülete Külsheim és Hausmannstätten polgármesterének. *Zsáli János* a díszoklevelek átadásakor megköszönte *Günther Kuhnnak* és *Günther Köcknek*, polgármestertársainak az eltelt időszakban nyújtott segítséget. Egy-egy virágcsokor átnyújtásával a feleségeknek is köszönetet mondott a „háttérmunkáért" (képünkön). Kitüntetett vendégeink a köszönő szavak után ígéretet tettek, hogy a jövőben a még kiaknázatlan területeken is igyekeznek az együttműködést mind szélesebb körben támogatni, azt elősegíteni.

Az ünnepségen közreműködött az eiersheimi férfikórus.

A „Pécsvárad és testvérvárosai" kiállítás hétfőtől péntekig 8–15 óráig tekinthető meg a polgármesteri hivatal dísztermében.

D. K.

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NAPJAI 2000. szeptember 23–24., szombat–vasárnap

Az Európa Tanács védnökségével idén már közel félszáz országban rendezik meg az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő örökségi napokat. Pécsvárad, illetve a Zengőalji Kistérség első ízben csatlakozik e mozgalomhoz.

A program célja az, hogy a nagyközönség figyelmét ráirányítsa azon épületek értékeire, amelyek máskor részlegesen, időlegesen, illetve zárva vannak. A hagyományosan szeptemberben megrendezett hétvégén országszerte sok száz ilyen épület kapuja nyílik meg a látogatók előtt, térítésmentesen.

Mindenki számára fontos, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezete kulturális értékeit, mert ez ösztönöz arra, hogy azokat fenntartsuk és megőrizzük. Ez egyben erősíti a lakóhelyhez, az országhoz való kötődést és azonosságtudatot is.

A kulturális örökség napjai 2000. évi témája: *a középkori templomok és templomromok.*

Pécsváradon és a térségben az alábbi helyeken várják az érdeklődőket, délelőtt 9 órától 17 óráig. Ismertetőket lehet kérni, műleírások segítik a látogatókat a helyszínen.

- **Pécsváradi Vár**: (egykori bencés apátság) kiállításai és a X. századi románkori altemplom, ahol vasárnap 16 órától a Pécsváradi Reneszánsz Együttes muzsikál *Kreszits Margit* vezetésével.
- **Nagyboldogasszony Plébániatemplom(1757–1767)**, nyitva szombat 9–17 óráig, vasárnap 10–17 óráig.
- **Mindenszentek Temploma** (XII. század) Temetőkápolna: látogatható szombat–vasárnap 9–17 óráig.
- **Samu Géza állandó kiállítása** (Iskola u. 2.) Régi katolikus iskola. Szombaton 16 órától a Pécsváradi Zeneiskola tanárainak és növendékeinek kamaramuzsikája.
- **Református templom (1785):** nyitva szombat–vasárnap 9–17 óráig. Vasárnap 11–12 óráig istentisztelet, 15 órától a fiatalok zenés műsorral várják a látogatókat.

Zengővárkonyban:

- **Református templom** (1787–1802) és **Fülep Lajos emlékszoba**. Vasárnap 11,30 után látogatható.
- **Tájház** mindkét napon 10–18 óráig tart nyitva, szövésbemutató látogatók kérése szerint, szőttesvásár.
- **Mives tojás gyűjtemény** – múzeum. A nyitva tartás ideje alatt tojáshímzés-bemutatót tartanak helybeli asszonyok. Vasárnap délután 17 órakor a Zengővárkonyi Hagyományőrző Népi Együttes műsora látható a tájház udvarán. (Ezekben a napokban várják a tojásmúzeum 5 000. látogatóját, akire meglepetések várnak.)

Mecseknádasd:

- **Szent István kápolna** (XIII. sz.) a 6-os út mellett, és a védett műemléktemető.
- **Schlossberg templomrom** (XIV. sz.) – Bagoly csárda felett.
- **Plébániatemplom** (1771-ben szentelték fel) itt őrzik Skóciai Szent Margit ereklyéjét.
- **Rékavár romjai** (X. sz.) az Óbánya felé vezető úton.

Hidason német és székely emlékszobát, **Nagypallban** magyar–német néprajzi gyűjteményt találunk a falumúzeumban.

Végül autósoknak ajánljuk **Püspökszentlászló** felkeresését is.

A látnivalókkal és a programokkal kapcsolatban bővebb felvilágosítás kérhető a művelődési központban és a TOURINFORM irodában.

Augusztus 15., Nagyboldogasszony napja

Megnyílt Samu Géza állandó kiállítása

Mayer Mihály megyéspüspök ünnepi szentmiséje után a vendégek százai vonultak fel a volt katolikus iskola épületéhez, ahol *Kobzos Kiss Tamás* históriás éneke köszöntötte az érkezőket.

A Magyar Millennium Kormánybiztosa Hivatalának vezetője, *dr. Kováts Flórián* köszöntőjében meghatott szavakkal emlékezett *Samu Gézára*, a barátra, a művészre. Örömének adott hangot, hogy a millennium évében alkalom nyílt az örökség végső elhelyezésére Pécsváradon, a hivatal támogatásával. Az avatóünnepségen jelen volt Mayer Mihály megyéspüspök, *Balipap Ferenc*, a hivatal területi referense, *Bokor Béla*, a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke, *Antal Géza* esperes plébános, címzetes pécsváradi apát, *Zsáli János* polgármester, Samu Géza özvegye, *Pallai Márta* és a család több tagja. Eljöttek a volt művésztársak, barátok, tisztelők. Magánemberként jelen volt Mexikó budapesti nagykövete is. *Dr. Baán László* közigazgatási államtitkár (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma) sajnos, nem érkezett meg időben, így avatóbeszédéből a műsorközlő olvasott fel részleteket (faxon elküldték – teljes terjedelmében ezúton közöljük).

Az ünnepség második részében az egykori barátok személyes hangvételű emlékezései tették bensőségessé az együttlétet. Felzokogott Samu Géza kedvenc dala – Édesanyám rózsafája... Kobzos Kiss Tamás előadásában, elhangzott Balipap Ferenc „Földbevetett ember" című verse, melyet *Németh János* színművész tolmácsolt, majd *Kő Pál* szobrászművész, a művésztárs mondta el gondolatait. Végül Zsáli János polgármester összefoglalta az elmúlt év eseményeit, a gondolat felvetésétől a mai napig tartó megvalósulásig. Köszönetet mondott *Kígyós Sándornénak*, aki szorgalmazta az ügyet, Pallai Mártának, aki végül is Pécsváradot választotta az örökség elhelyezésére, a Samu Géza Alapítványnak és a kuratórium tagjainak, akik a helyszínre látogatva szintén támogatásukról biztosították a várost, *Dévényi Sándor* Kossuth-díjas építésznek, aki elkészítette az épület felújítási terveit, a helyi Építőipari Kft.-nek a kivitelezési munkálatokért, *Földes Emíliának*, a kiállítás rendezőjének és a kormánybiztos hivatalának a megvalósításhoz nyújtott anyagi támogatásért. A nemzeti színű szalagot dr. Kováts Flórián, Pallai Márta és Zsáli János együttesen vágta át, és ezzel megnyílt az állandó kiállítás (képünkön). A szomszédos plébánia árnyas udvarában az ünneplőket *Arató Márton* alpolgármester köszöntötte. Pécsváradi borok mellett idéztük Samu Géza emlékét a családdal, barátokkal, művésztársakkal, pécsváradiakkal együtt.

A kiállítás keddtől vasárnapig 9–17 óra között tekinthető meg.

Pallai Márta, dr. Kováts Flórián és Zsáli János

A kiállítás megnyitójára íródott szavak

Kő Pál:

„Géza az én komauram.

1975-ben ismertem meg őt személyesen. A Bajcsy-Zsilinszky úton volt a Stúdió Galéria, ott találkoztunk. Talán neki, talán Péterfy Gizellának volt ott éppen kiállítása, nem tudom.

Azt tudom, hogy abban a helyben összebarátkoztunk. Éreztük egymást.

Megszerettem őt.

Annyira az én vérem volt, annyira tudtunk együtt gondolkodni és együtt hallgatni. Nem méricskéltük egymást, s attól kezdve gyakran találkoztunk. Én lettem a Bori leányának keresztapja, nyitottam kiállítását, dolgoztunk együtt a mohácsi sírjeleken, egy szóval komáztunk.

Azt tudtuk egymásról, hogy jóban-rosszban számíthatunk egymásra.

Szerettem a tehetségét, szerettem az azonosságot, merthogy mindketten nagyon mélyről érkeztünk a főváros és a szobrászat meghódítására.

Szerettem, ahogy gondolkodott, ahogy lassan, megfontoltan rakta össze a mondatokat egyik lábáról a másikra állva, kezeit összefűzve előrenyújtva ropogtatva fogalmazott szerszámok húrján, amúgy verbálisan.

Ja igen, a szavak...

Szóval és gesztussal, tánccal vagy énekkel, süvöltő szépséges nótával fejezte ki magát. Sikoltozva az igazságot, hihetetlen magas, erős hangon.

Nagy, barna szemeiből kíváncsiság és szeretet áradt.

Korának prófétája volt Ő. Boldog ember az, aki ismerhette és szerethette.

Itt az égbolt kettéhasadt és jön az emlékezés, a már nincs! rekonstrukciós tényé. Igaza.

Élünk és meghalunk, de közben működik az idő, mint a terminus technicus, felboncoljuk az emlékek erejével a múltat.

Samu Géza 43 évet élt, pont 10 éve, hogy elvesztettük. Ránk hagyta műveit, illő, hogy jól sáfárkodjunk ezzel a csodálatos hagyatékkal.

Sokan és sokáig kerestük a helyét ennek a templomnak, amely otthona lesz a szobroknak, rajzoknak, tárgyi emlékeknek.

Isten segítségével Pécsváradra érkezett Samu Géza angyalszárnyú szekere.

Megköszönöm, hogy ezt a mai napot megérhettem. Van már egy hely a világban, ahol összegyűjthettük és kiállíthattuk ennek a nagyformátumú szobrászembernek a munkáit.

Itt, Kígyós Sanyi barátunk tőszomszédságában, a modern magyar képzőművészet akropoliszának, Pécsnek közelében, közel Bükkösdhöz, Samu Géza hazaérkezett.

Köszönöm."

Dr. Baán László közigazgatási államtitkár beszéde:

„Az Ördögréten Napszekér *szeli az utat.* Kerekes angyal *és* Kisördög *csatlakozik hozzá a* Párhuzamos elágazásoknál, *s bandukol vele a* Másvilágképen *át, az* Életfacsavaron *is túl, egészen a* Mítoszlopig. *Ott aztán* Szarvasteknővel *és barátjukkal, a* Sárkánykígyóval *tanakodnak az élet nagy dolgain, hogy aztán a* Kőszáli Manónak *is elmeséljék, mire jutottak.*[1]

Különös mesébe téved, aki Samu Géza – avagy miként néhol emlegetik: Samu Sámán – világában barangol egyet. Talán elgondolkodik azon: vajon egy eddig ismeretlen törzs rekonstruált népművészetével ismerkedik? Avagy rátalált volna a nagy őskultúrára, az emberiség egy közös mitológiai bölcsőjére?

Általgyaival, „szobrosított" eszközeivel, totemszerű fáival Samu Géza mintha egy tudatosan keresett, egy nehezen körvonalazható, általa „közép-európai-magyar" nyelvnek nevezett kifejezési formát akart volna megvalósítani, amely szellemileg úgy „maradt itthon", hogy nem reked meg a népi művészet beszűkítő keretei között. Hogy létezik-e ez a bizonyos nyelvezet? Az ő munkáit és nemzetközi sikereit látva, legalábbis lehetségesnek érezzük, elgondolkodhatunk rajta. És ez a morfondírozás igen-igen jóleső. Mert ember és természet,

[1] A felsorolt „hősök" mind Samu Géza alkotásainak címei

mű és környezet kapcsolatáról, a tárgyak metaforájáról, a fa különleges anyagában megmutatkozó erejéről is szól. Szétszedte a fát, hogy aztán újra összerakja, – mondta róla Bukta Imre.

Gond és gőz. Ezzel a két találó szóval nevezte meg Samu Géza, mi foglalkoztatja szobrászként igazán a magyarság mibenlétének kutatása közepette. Megtépázottság és hevület. Gond és gőz. Mintha ebben a két szóban összes magyar erényünk benne foglaltatna a népvándorlástól napjaink jelen-történelméig, a honfoglaló magyarság sámánizmusától az éppen ma Nagyboldogasszonyra is figyelő kereszténységig, a tarsolylemezektől a Samu által a Műcsarnokba beszabadított rőzse – gally – kéreg – fa – gyep installációkig. Őszintén hitte, hogy minden közösségnek szüksége van önmagát biztosító képzetekre, melyeket nem tud, teljes bizonyossággal nem ismer (legfeljebb ráismer); csak sejt, a zsigereiben hordoz, a génjeiben kódoltan őriz. Ha ez az érzület kifejezhetetlenné válik, elveszíti körvonalait, a művész feladata tárgyaival új mítoszt teremteni, melynek atomjaiban megtalálhatók a régi részletei is. Mítoszt, mai egyedülálló idejével felette áll a felejtésnek, mert összeköt múltat és jelent. Ha közel hajolunk Samu Géza munkáihoz, szinte tapinthatóvá válik ez a mítikus rendezettség.

A nemzeti jelleg valami olyasféle szenzualitás, amit jó esetben nem kell örökösen bizonygatni, meghatározni, írásba foglalni, megállapodással rögzíteni. Egy életmű úgy is létezhet tisztán, megismételhetetlenül egyedi-magyarként, hogy közben egyetemes nyelvet beszél és egyetlen erőszakoltan hagyományőrző motívuma sincs. Ha millennium kapcsán örökségről beszélünk, minden olyan gazdagságunkról is hangsúlyos erővel kell szót ejtenünk, mely Samu Géza-féle világlátással színesítette azt, itthon és nemzetközi színtéren is megmutatkozva.

Samu Gézáról minden barátnak, pályatársnak van meghatározó élménye, egy jó története, mely édes-bús emlékek, igazságtalanul korai halála nyomán, mára életmű-históriává terebélyesedtek. Ideje volt, hogy állandó kiállítás emlékezzen meg alkotó tevékenységéről: fás csodáiról, melyek közül a szerencsétlenebb sorsú köztéri szobrokat gyakran vandál emberi kezek és a természet erői tépázták meg. Illő ébren tartani emlékezetét, gondozni, megismertetni alkotásait minél többekkel. És tisztelendő mindazok eltökéltsége, munkája – mindenekelőtt a Samu Géza Alapítványé és Pécsvárad Önkormányzatáé –, akik sokat tettek a most megnyíló tárlat létrejöttéért.

Nem is szaporítnám tovább a szót. Albert Camus szerint: Akik világosan írnak, azoknak olvasóik vannak, aki zavarosan, azoknak kommentátoraik. A képzőművészetben is azt nevezhetjük tisztának, élményteremtőnek, s az válik művészi igazsággá, ami önmaga mesél az ember és a világ dolgairól, humánum és természet drámai egymásrautaltságáról, s közvetítők nélkül talál utat szívhez és értelemhez."

Pécsvárad apátsága az államalapítás művében

Képünkön a konferencia résztvevőinek egy csoportja a zeneiskola épülete előtt, ahol polgármesterünk, Zsáli János megkoszorúzta Dombay János emléktábláját. Középen virággal Dombay Sarolta, a régész leánya, vele szemben Gállos Orsolya, a Várbaráti Kör elnöke Fotó: K. Á.

A Pécsváradi Várbaráti Kör augusztus 11–12-én történeti konferenciát rendezett a Pécsváradi Várban. A kör 1988 óta minden év augusztusában történeti konferenciát rendez a pécsváradi monostornak, Pécsvárad településének az államalapításban betöltött szerepéről, István király művéről. Idei konferenciánkkal is augusztusi tanácskozásaink sorát folytatjuk, amelyekkel az elmúlt évek során felkészültünk a magyar millenniumra.

Az államalapítás ezen emlékhelyén most összegezni szerettük volna a pécsváradi monostorról, a településről összegyűjtött ismereteket. Az államalapítás témaköre így kibővült, és a kutatók a teljes ezredévbe ágyazták a település történetét.

E programmal szeretnénk előkészíteni a Pécsváradi monográfia 2001 augusztusi megjelenését.

Konferenciánk első napján a 100 éve született *Dombay János* régész emlékének adóztunk a munkásságát bemutató kiállítással és emlékülléssel.

Kiállítását *Gállos Orsolya* szervezte, rendezte, gyűjtötte össze az anyagot Kecskemétről, Budapestről, valamint Pécsről, a Baranya Megyei Múzeumból és a Baranya Megyei Levéltárból. Helyszíne augusztus 11-én a Fülep Lajos Művelődési Központ volt, amelynek munkatársai a technikai segítséget biztosították.

A régészeti szekció munkájában részt vett *Gábor Olivér* és *Nagy Erzsébet* régész, *Lengvári István* levéltáros, valamint *dr. Dombay Sarolta* a család részéről. Előadásaikban Dombay János ásatásait mutatták be, valamint azt, ahogy Pécsváradon az első múzeumot megalapította és Baranya megye első múzeumát létrehozta. Képet adtak Pécsvárad régészeti korszakairól is.

Augusztus 12-én a Pécsváradi Vár palotaszárnyában a történeti szekcióval folytatódott a második konferencianap. *Zsáli János* polgármester köszöntötte a résztvevőket és kifejezte abbéli reményét, hogy a konferencia gazdag anyaga Pécsvárad monográfiájává bővülhet, amit a város jövőre szeretne megjelentetni.

Dr. Füzes Miklós elnökletével hagzottak el *dr. Lovász György*, *dr. Timár György*, Gállos Orsolya, *Kőfalvi Tamás* előadásai a hely államalapításkori múltjáról, a középkor századairól. *Borsy Judit*, *Nagy Imre Gábor* az újkor fejleményeiről, *Márfi Attila* a polgárosulás időszakáról, dr. Füzes Miklós: a kisebbségek sorsáról számolt be. *Rozs András* 1956 helyi eseményeit összegezte, *dr. Hantó Zsuzsa* a magánosítás és kárpótlás, gazdasági vállalkozások 1990 utáni képét mutatta be. Dr. Füzes Miklós összegezte a mintegy 20 fős előadói gárda teljesítményét és a monográfia összeállításával kapcsolatos tennivalókat vázolta.

Konferenciánk két napját mintegy 60 fős közönség kísérte figyelemmel: a helyi polgárok, egyesületünk tagjai mellett eljöttek a szigetvári, a siklósi és a szászvári várbaráti körök tagjai is. Szép számban jelentek meg városunk önkormányzatának képviselői, a helyi értelmiség tagjai.

A Dombay János emlékkiállítás október 1-éig látható a művelődési központban.

Folytatjuk *„Az én városom”* című irodalmi és képzőművészeti pályázat nyertes munkáinak közlését *Antal Attila* (tavalyi 8/b) festményével és *Wagner Helga* (7/b) prózájával.

Wagner Helga

Lakóhelyem, Pécsvárad

Lakóhelyem, Pécsvárad a Mecsek hegység legmagasabb csúcsánál, a Zengő lábánál fekszik, megközelítőleg 20 kilométerre Pécstől.

Amikor idegenek előtt a Pécsvárad nevet kiejtem, általában így reagálnak: „Ott, ahol az a szép vár van?”, vagy „Ott, ahol a híres leányvásár van?”. S ez természetes, hiszen a kívülálló ember számára ez a két dolog, ami ismert. De azt már kevesen tudják, hogy a várat valójában bencés apátságként alapította első királyunk, Szent István, és hogy Pécsváradot már 1333-ban városként említik. Valóban, Pécsvárad múltja igazán említésre

Antal Attila festménye

méltó, és a város Magyarország életében mindig is fontos szerepet játszott. A bencés apátság megalapításával egyház- és államszervezési központtá vált. Asztrik apát innen indult Rómába a királyi koronáért. A szerzetesrendet több királyunk is meglátogatta, és a rend munkáját különböző adományokkal jutalmazta. Szent László oltárt alapított itt, és Vak Béla, később II. Béla itt bujdosott az üldözői elől. A szerzetesek a tanítás, térítés és gyógyítás mellett adminisztrációs feladatokat is elláttak. A bencések története a mohácsi csata után ért véget, amikoris Martinuzzi Fráter György leromboltatta a várat, és Pécs eleste után a monostor török kézre került. A vár mai formáját 1729-ben kapta. A vár mellett azonban még számos régi épület található a városban, amelyek fontos szerepet játszottak a lakosság életében. A Nagyboldogasszony templom 1757–1767 között épült barokk stílusban, főoltára Mária mennybemenetelét ábrázolja. Pécsvárad középkori főterén található a Mindenszentek kápolna, ma temetőkápolna. A téren áll a régi iskola épülete és a katolikus plébánia is. A város mai központjában, a Szentháromság téren áll a polgármesteri hivatal. Az épület 1657-ben épült Gianone Ágoston tervei alapján.

A téren található a Szentháromság-szobor, amiről a tér a nevét kapta. Szemközt a mai általános iskola épülete található.

Ezek a patinás épületek csodálatos légkört kölcsönöznek városunknak, ám a múltat követi a jelen és ez változásokat hoz a város arculatában is. Új épületek épülnek, amelyek már egy másik, egy modernebb stílust képviselnek. Ilyen a város központjában található üzletsor és a sportcsarnok. A város egyik ilyen modernebb részén lakom én is. Az Újtelep sok fiatal család számára ad otthont. A Gesztenyési utcában, ahol én lakom, két oldalt sorházak állnak, majd ezeket családi házak váltják fel. Utcánkban többségében fiatalok élnek, akik nagyrészt velünk egy időben költöztek ide, így sok a velem egykorú gyerek, játszótárs. A városnak ezen része jelenti számomra Pécsváradot, hiszen itt élek, és napjaim nagy részét is itt töltöm. Ez a városrész viszonylag csendes, és közel van a természet. Mindössze néhány száz méterre található a gesztenyés. Ugyanakkor meglelhető mindaz, ami a mindennapi élethez szükséges: egy ABC és több kisbolt, óvoda és fodrász. Lehetőség van a játszásra is, bár játszótér nincs. Így, ha ez nem is helyes, legtöbbször az úttesten játszunk. A házak nagy átlagban gondozottak és szép előkerttel is rendelkeznek.

Mindez nagy szerepet játszik abban, hogy szeretek itt lakni. De még ezek felett áll az a jó baráti kapcsolat, ami az itt élő családok között bontakozott ki az elmúlt évek alatt.

OLVASÓI LEVÉL

... Csak néhány gondolat az augusztus 27-ei BUDAPESTI STRAUSS ZENEKAR koncertjéhez ...

Mint ahogy azt a városunk művelődésének színvonalas programjainak megszervezője, „mozgatórugója” – úgymond igazi háziasszonya, a művelődési ház igazgatónője, Dretzky Katalin szavait idézve: – „Ez a koncert a Szent István napok befejező napja, estje, de egyben a csúcsa, a koronája lett, méltóbb befejezése nem is lehetett volna.” Úgy éreztük mi ott „néhányan” – megjegyezvén oly kevesen voltunk, mint mindig! –, hogy ez a hangverseny nekünk, pécsváradiaknak megjár, megérdemeljük a sok-sok szervezésért, fáradozásért, munkáért. Akárhogyis nézzük a dolgot, azért mindenki, vagy legalábbis a város zöme valamilyen formában részt vett a millenniumi ünnepség méltó megünneplésében. Ezt nem szeretném tovább ragozni, nem is az én dolgom, de essék szó most valóban a csodálatos műsorról. Nem számoltam meg, de kb. 35–40 fős volt a ZENEKAR!! Egy igen finom, igényes zeneileg magas fokon képzett zenészek által előadott műsort élvezhettünk végig, közel 2 órán át.

Felcsendültek legnagyobb magyarjaink: Kálmán Imre, Lehár Ferenc legszebb dalai és természetesen a Straussok szívhez szóló, táncra perdítő melódiái. Ezt látni és hallani kellett, valamint átérezni. Igazán szívből mondom minden nem részt vevő pécsváradi kedves polgártársamnak – sokat, de nagyon sokat veszítettek, hogy ezt nem hallhatták.

A ZENEKAR (megérdemlik a csupa nagy betűt!) megtisztelt bennünket, hogy eljöttek és mi, pécsváradiak annyi fáradságot nem veszünk, hogy egy ilyen híres-neves zenekart nem tisztelünk meg a részvételünkkel. Csak azt tudom ehhez hozzáfűzni, sajnos amit már oly sokszor emlegetünk – mi, akik eljárunk – Emberek, mi ez a közömbösség! – mi ez a fásultság! Nincs igényünk, nincs kedvünk már semmihez? Hát TALPRA MAGYAR! ÉLJEN A MAGYAR! – hisz ez volt a hangverseny címszava is. Ébredj magyar NEMZET! SZENT ISTVÁN NÉPE! – hogy már kicsit ünnepies is legyek. Miért nem jöttök el a szépre, a jóra, a lelket felvidító dalokra? Inkább a TV előtt ülni, legyen az bármi, csak fel ne kelljen kelni.... vagy a szórakozóhelyek fület bántó, tönkre tévő zene hangjai....stb. Itt nem akarok senkit megint megsérteni, DE.???

Egyszer üljünk csak be egy ilyen szép, lelket felvidító, szívet melengető ünnepi koncertre, biztos vagyok benne, hogy senki meg nem bánja. Fogadjuk be végre már a szépet s a jót, engedjük be a szívünkbe. Hisz ahogy a költő mondja: „ MINDEN EMBER LELKÉBEN DAL VAN... „ – csak sajnos elfojtjuk a világ „nemesebb” dolgaival. Olyan gyönyörű vasárnap volt ez emberek! Mi, akik ott voltunk vastapssal jutalmaztuk a már jól ismert fülbemászó dallamokat, és úgy éreztük magunkat, mintha az Operában vagy nem túlzok, legalább Bécsben az Újévi koncerten! Vivát Magyar! – Éljen a magyar! – és sokáig éljen még és hozzon lelkünkbe továbbra is ilyen szépet s lelket vidítót. Azt hiszem, itt essék szó arról is, és nem akarok ünneprontó lenni, de útonútfélen csak azt halljuk – „nincs rá pénzem!” – Senkit, de SENKIT nem akarok megbántani, mert tény, hogy vannak szegények és egyre szegényebbek – erre hadd ne térjek ki!

Nékem csak ötletem, esetleg jó tanácsom lehet, s ki megszívlelé, ki nem. Talán, ha néha lemondanánk valami nekünk kedvesről, legyen az ital, cigaretta, kávé, buli vagy bármi és máris telne másra is! – Még egyszer mondom senkit nem szeretnék megsérteni, inkább gondolkodóba ejteni.

Pécsváradon még ilyen nagyszerű zenekar nem volt, s fogjuk fel úgy, hogy valóban egy ÚJÉVI KONCERT volt, talán valami újnak, szebbnek a kezdete, reménye.

Köszönet a szép melódiákért még egyszer a kiváló zenekarnak és akinek eszébe jutott, hogy ide, Pécsváradra elhozza nekünk (CSAK sajnos néhányunknak!)

KÉK DUNA keringő – TERE-FERE-polka – Nagy Palotás stb. – és a végén az elmaradhatatlan RADETZKY-MARSH (induló) – hát igen a Tv-ben Új Évkor nem szokott szebb lenni. Mi úgy éreztük magunkat, azt hiszem, minden résztvevő nevében mondhatom – egy ÜNNEPI-ÚJÉVI – NEU-JAHR koncerten tapsolhattunk, és a dallamok, a jól ismert dallamok simogatták a szívünket. Kell ennél jobb kikapcsolódás? Kedves jó pécsváradiak! Soraimat azért írtam le, mert nem tudom szó nélkül megállni, hogy papírra ne írjam, akkor telt ház várja majd a Nagy Strauss Zenekart. Így legyen!

Köszönöm, hogy elolvassák soraimat, s talán gondolatokat ébresztek sokukban – úgy érzem, nem csináltam ezzel semmi rosszat.

Még egyszer KÖSZÖNJÜK (mi, akik ott voltunk) ezt a csodás, felejthetetlen délutánt!

Tisztelettel: egy zenét nagyon szerető pécsváradi lakos:

Gyöngyös Jánosné

Teniszhírek

Események, versenyek

● Sikeresek voltak a nyári gyermek tenisztanfolyamok. A napközis foglalkozásokon 5 héten keresztül 25 gyermek sajátíthatta el a tenisz alapjait. (Képünk az egyik foglalkozáson készült.)

● Lezajlott szeptember 2-án a Koch Tenisz Club házibajnoksága, ahol a következő végeredmény született: 1. *Vadász Csaba,* 2. *Mislyenácz Tamás,* 3. *Scholtz Gábor,* 4. *Baumann Mihály.*

● A házibajnokság egyben előkészület is volt a 15–17-ei ausztriai Hausmannstättenbe látogató csapat számára. Immár ötödik éve, hogy egy baráti látogatás alkalmával összemérik tudásukat az osztrák testvérváros és Pécsvárad teniszezői.

● Szeptember utolsó hétvégéjén ismét megyei amatőr teniszversenynek ad otthont a Koch Tenisz Club. A júniusi Kock Kupán is sok látványos, színvonalas mérkőzést láthattak a jelenlévők, de most ősszel még több versenyzőt várnak. A szervezők remélik, érdemes lesz kilátogatni a klubba és az időjárás is kegyeibe fogadja a teniszbarátokat.

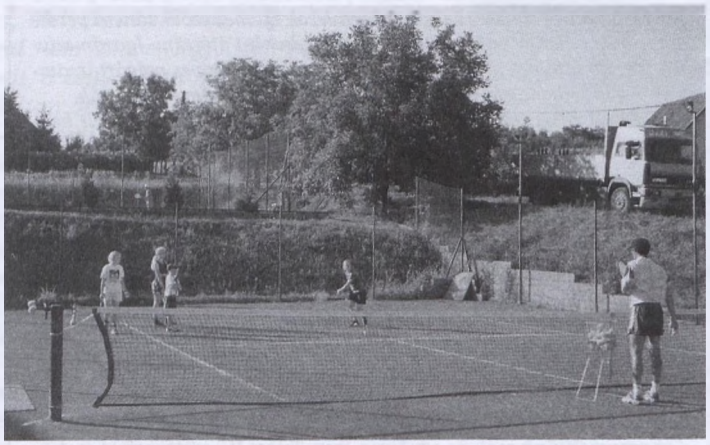

CSAK 1 NAPIG

ÓRIÁSI KÖNYVVÁSÁR!

SZEPTEMBER 29., PÉNTEK, 9–17-IG
PÉCSVÁRADON, A MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBAN
KOSSUTH LAJOS U. 31.

KÖNYVEK REKLÁMÁRON

KIFESTŐK	238 Ft helyett **100 Ft/db**
KOMPOSZTÁLÁS	1290 Ft helyett **750 Ft**
MADARAK	2980 Ft helyett **1260 Ft**

MINDEN KÖNYVBŐL ENGEDMÉNY, 10–50%-ig
SZERETETTEL VÁRJUK VÁSÁRLÓINKAT!

Cipőfelsőrész-készítéshez 10 éve működő 90 fős, exporttermelő vállalat gyakorlattal rendelkező
dolgozókat felvesz Pécsett

Varrónőket, bőrdíszműves, kesztyűs dolgozókat átképzünk

Biztos munkahely, állandó foglalkoztatás, szakmai átlag feletti kereseti lehetőség, bérezés teljesítmény szerint. Betanulási idő és bér biztosított, útiköltség-térítést fizetünk a vidékieknek. Egyműszakos munkarend.

Tel.: 72/ 511-211, 511-212

SPORTHÍREK · EREDMÉNYEK

Labdarúgás

Megye I.
▶ Szászvár–Pécsvárad 1 : 0
▶ Pécsvárad–Dunaszekcső-Bogád 1 : 5
▶ Bóly–Pécsvárad 0 : 0
▶ Pécsvárad–Lánycsók 3 : 0

Megyei serdülő / ifi
▶ Lánycsók–Pécsvárad 4 : 1 / 1 : 3

Megye III.
▶ Pécsvárad–Orfű 1 : 5
▶ Mágocs–Pécsvárad 1 : 2
▶ Pécsvárad–Pécsi FC 5 : 2

Kosárlabda

Városunkban játszották a Magyarország–Kína nemzetek közötti női kosárlabda válogatott mérkőzést augusztus 12-én. A találkozón a több száz helybeli és vidéki szurkoló biztatása is kevésnek bizonyult, hiszen 59 : 67 arányban alulmaradtunk a kínaiakkal szemben.

Szeptemberi sportprogramok, események

Labdarúgás a sportpályán

Megye I.
▶ szept. 9. 10.30 PEAC–Pécsvárad
▶ szept. 17. 16.30 Pécsvárad–Siklós
▶ szept. 23. 16.00 Patapoklosi–Pécsvárad
▶ okt. 1. 15.00 Pécsvárad–Mohács
▶ okt. 8. 15.00 Hidas–Pécsvárad

Megyei ifjúsági és serdülő
Kezdési időpontok: serdülő 9.30, ifi 11.30
▶ szept. 9. Pécsvárad–Siklós
▶ szept. 16. PVSK–Pécsvárad
▶ szept. 23. Pécsvárad–Mohács
▶ szept. 30. Véménd–Pécsvárad
▶ okt. 7. Pécsvárad–Kovácshida

Megye III.
▶ szept. 17. 14.00 Pécsvárad–PEAC II.
▶ okt. 1. 12.30 Pécsvárad–Lovászhetény
▶ okt. 8. 12.30 Pécsvárad–Vókány

Megyei Öregfiúk
▶ szept. 9. 16.30 Pécsvárad–Nagyárpád
▶ szept. 16. 16.00 Pécsi Öregfiúk–Pécsvárad
▶ szept. 30. 15.00 Pécsvárad–Sásd
▶ okt. 7. 15.00 Pécsvárad–Somberek

Kézilabda a Városi Sportcsarnokban

NB I./B férfi
▶ szept. 16. 16.00 Pécsvárad–Dunakeszi
▶ szept. 16. 17.45 Pécsvárad–Dunakeszi /ifi
▶ szept. 30. 16.00 Pécsvárad–Tatabánya
▶ szept. 30. 17.45 Pécsvárad–Tatabánya /ifi

Sporttábor Orfűn

A Kodolányi János Általános Iskola 26 tanulója júniusban részt vett a Megyei Sporthivatal által szervezett sporttáborban. A 3-4-5-6. osztályos kisdiákok széles sportprogramból választhattak és a kedvező időjárás miatt jutott idő a fürdésre is. Reméljük, a jövőben iskolánk a Dombay-tónál hasonló jellegű tábort tud létrehozni. Ugyanis az elmúlt években mindig sok jelentkező volt a sporttáborozásokra. (*Gelencsér János* testnevelőtanár)

Felhívás!

Ismét megrendezik a városi kispályás labdarúgó-bajnokságot. Jelentkezés és további információ *Haklik Lajosnál* (72/ 465-230).

PÉCSVÁRADI
Hírmondó

A Pécsváradi Önkormányzat havilapja
Felelős kiadó:
Zsáli János polgármester
Szerkesztő: Dretzky Katalin
Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, terjesztés:
művelődési központ,
Pécsvárad, Kossuth Lajos u. 31.
Telefon/fax: (72) 465-123
A szerkesztésben közreműködik a FerlingPRess
Nyomdai munkák:
Molnár Nyomda és Kiadó Kft.
ISSN 1417-8974